

Besluit van de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 20 oktober 2009, DRZ/09/3315/BS/SM tot instelling van een beperking in toegankelijkheid voor bodemberoerende activiteiten van een gebied ex artikel 20 Natuurbeschermingswet 1998, gelegen binnen het Natura 2000-gebied 'Waddenzee'.

Inleiding

Dit besluit berust op artikel 20, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998¹ (hierna te noemen: Nb-wet 1998). Dit artikel bepaalt dat gedeputeerde staten de toegang kunnen beperken tot een beschermd natuurmonument als bedoeld in artikel 10, eerste lid, van de Nb-wet 1998, een Natura 2000 gebied of delen van bedoelde gebieden voor zover dit noodzakelijk is voor de bescherming van natuurwaarden daarvan.

Indien een gebied als bedoeld in het eerste lid geheel of ten dele wordt beheerd door of onder verantwoordelijkheid van de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (hierna: LNV) of van een andere minister, berust de bevoegdheid die in het eerste lid wordt bedoeld, bij de minister van LNV in overeenstemming met de andere betrokken minister(s). Dit is bepaald in artikel 20, tweede lid, van de Nb-wet 1998. Dit besluit is in overeenstemming met de minister van Verkeer en Waterstaat en de minister van Defensie genomen.

Gezien het mandaatbesluit LNV Regionale Zaken² is de Regiodirecteur Noord van het ministerie van LNV gerechtigd dit besluit namens de minister van LNV te nemen.

Besluit

Artikel 1

Onder bodemberoerende activiteiten wordt in dit besluit verstaan: activiteiten die de bodem en de bijbehorende bodemflora- en fauna direct beroeren, uitgezonderd verankering van vast vistuig, als bedoeld in de Uitvoeringsregeling visserij.

Artikel 2

De toegang tot het in artikel 3 aangeduide gebied is gedurende het gehele jaar verboden voor bodemberoerende activiteiten. Dit verbod geldt niet voor werkzaamheden vereist ter monitoring van de hiermee beoogde ongestoorde ontwikkeling van mosselbanken in diverse stadia van ontwikkeling en daarmee geassocieerde bodemflora- en fauna.

Artikel 3

1. De als bijlage bijgevoegde kaart is qua lokalisering van het gesloten gebied louter indicatief: hieraan kunnen geen rechten en plichten worden ontleend. Voor de exacte begrenzing dienen de hoekpunten van het gebied aangehouden te worden, zijnde:

- 1- 52.59.464 N
005.04.047 E
- 2- 52.59.580 N
005.04.910 E
- 3- 52.59.419 N
005.05.431 E
- 4- 52.58.908 N
005.05.431 E
- 5- 52.58.908 N
005.04.878 E

¹ Inwerkingtreding Staatsblad 2005, 473

² Staatscourant 2006, nr. 91

6- 52.59.121 N
005.04.270 E

2. In het veld is de in lid 1 genoemde begrenzing herkenbaar middels de hiertoe specifiek aangebrachte gele 'art.20-betonning'. Deze feitelijke bebakening op grond van de in lid 1 genoemde coördinaten in het veld vormt de rechtens geldende verbodssituatie.
3. Het gebied zal voorts als zodanig aangeduid worden op de Hydrografische Zeekaart nr. 1811, editie 2010 en hieropvolgende edities.
4. Onderhavig besluit (inclusief de indicatieve kaart) ligt gedurende zes weken na publicatie ter inzage in het kantoor van de directie Regionale Zaken vestiging Noord van het ministerie van LNV, Cascadeplein 6 te Groningen. Het kantoor is op werkdagen geopend van 9.00-17.00 uur. Kopieën kunnen ook telefonisch worden opgevraagd bij de directie Regionale Zaken vestiging Noord, mw. H. Gerdes, tel. 050-599 23 47.

Artikel 4

Dit besluit wordt bekendgemaakt in de Staatscourant. Bij dit besluit gaat een toelichting die in samenhang met de beschikking moet worden gelezen.

Artikel 5

De betreffende gebiedsinstelling treedt in werking op 20 oktober 2009 en is geldend tot het moment van onherroepelijk worden van een eventueel opvolgend besluit tot aanpassing c.q. uitbreiding van onderhavig besluit.

Onderhavig besluit staat open voor eventueel bezwaar vanaf het moment van kennisgeving ervan in de Staatscourant

Artikel 6

Er zal geen vrijstelling via vergunningverlening op grond van de Nb-wet 1998 worden verleend.

Bezwaar

Tegen dit besluit staat op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht voor een belanghebbende de mogelijkheid open een bezwaarschrift in te dienen. Een dergelijk bezwaarschrift dient binnen zes weken na publicatie van de beschikking in de Staatscourant te worden ingediend bij:

De minister van LNV
Dienst Regelingen
Afdeling Recht & Rechtsbescherming
Postbus 20401
2500 EK 's Gravenhage

Het bezwaar dient te zijn ondertekend en moet tenminste de volgende elementen bevatten:

- a. de naam en het adres van de indiener;
- b. de dagtekening;
- c. een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar gericht is, en
- d. de gronden van bezwaar.

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit,
Voor deze,
DE REGIODIRECTEUR NOORD,

Ir. H.R. Oosterveld

Toelichting

Natura 2000-gebieden

De Waddenzee herbergt bijzondere natuurwaarden en is daarom aangewezen als Natura 2000-gebied in het kader van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Nederland is verplicht om voor bepaalde soorten en habitats binnen de bovengenoemde gebieden een 'gunstige staat van instandhouding' te bereiken en te behouden.

Het betreffende gebied waarin de toegang verboden wordt voor bodemberoerende activiteiten is van speciaal belang voor de instandhoudingsdoelstelling voor het habitatype H1110_A (Permanent met zeewater van geringe diepte overstroomde zandbanken (*getijdengebied*)). Het betreft zandbanken in het getijdengebied die voortdurend onder water staan. Plaatselijk kunnen harde substraten als schelpenbanken, een ondergrond van veen, keileem of stenen en door organismen gevormde, zogenoemde biogene structuren voorkomen.

In de lijst van typische soorten zoals opgenomen in het zogenoemde 'Profielendocument' voor dit specifieke habitatype, staat o.a. de mossel opgenomen als soort welke typisch is voor het zachte substraat van de zandbanken van het getijdengebied. Biogene structuren in de vorm van mosselbanken in diverse stadia van ontwikkeling vormen daarmee een kenmerkend onderdeel van dit subtype. De waarde van deze mosselbanken is vierledig. Ten eerste de intrinsieke waarde van de aanwezigheid van de mosselbank als biogene structuur. Daarnaast dat zij een habitat bieden voor de geassocieerde levensgemeenschappen, een voedselbron vormen voor garnalen, krabben, zeesterren en duikeenden (hetzij de mossel zelf, hetzij de geassocieerde soorten) en een functie hebben in de nutriëntencyclus van het ecosysteem (waterfiltering en verrijking van de bodem met hoog organisch slib).

Belangrijkste factoren voor het ontstaan en de stabiliteit van mosselbanken zijn de stabiliteit van de ondergrond, de hydrodynamische omstandigheden (stroomsnelheden, golfwerking bij storm), predatie en de dichtheid van mosselen in de banken (aantal mosselen per vierkante meter). Een eenmaal gestabiliseerde sublitorale mosselbank kan, ondanks de dynamische omstandigheden, door nieuwe zaadval ouder worden dan de reguliere levensduur van een mossel (gemiddeld maximaal 5 jaar).

Staat van instandhouding habitatype H1110_A in de Waddenzee

Voor het habitatype geldt een landelijke instandhoudingsdoelstelling: 'behoud verspreiding' (momenteel: gunstig), 'behoud oppervlakte' (momenteel: gunstig) en 'verbetering kwaliteit' (momenteel: matig ongunstig). In structuur en functie van het habitatype H1110_A geldt dat, zoals reeds in bovenstaande gesteld, mosselbanken in diverse stadia van ontwikkeling kenmerkend zijn voor dit habitatype en daarbinnen belangrijke ecologische functies vervullen. Specifiek voor het habitatype H1110_A geldt verbetering van de kwaliteit met name voor biogene structuren als mosselbanken.

Het betreffende, voor bodemberoerende activiteiten, gesloten gebied wordt in dat kader dan ook specifiek aangewezen op basis van haar potentie om een wezenlijke bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van het voorkomen van mosselbanken in diverse stadia van ontwikkeling en de hiermee geassocieerde flora- en fauna en daarmee aan een verbetering van de kwaliteit van het habitatype H1110_A in de Waddenzee.

Gebiedsspecifieke kenmerken

De binnen het, in toegang beperkte, gebied gelegen mosselbank is conform de zgn. 'Stabiliteitskaart' (MarinX, 2005) gekwalificeerd als een zeer stabiele bank (klasse 5). Dit gebied kent van nature een aanwezigheid van bodemleven en een veelvuldig voorkomen van op onder andere mosselen foeragerende toppereenden. Voorts wordt het gebied gekenmerkt door rustige, lage stroomsnelheden. Vanwege de slijkkige structuur is er een zeer beperkt risico op ver-oestering.

Geen vergunningverlening ter vrijstelling van het verbod

Gezien bovengenoemd oogmerk van de sluiting zal per definitie geen vergunningverlening op basis van artikel 19d van de Nb-wet 1998 ter vrijstelling van het verbod tot uitvoering van bodemberoerende activiteiten, aan de orde zijn.

Volledige ongestoordheid van de wadbodem binnen dit gebied is van cruciaal belang voor de beoogde ontwikkelingskansen.

Voor de duidelijkheid: overige vormen van gebruik van het gebied, behoudens bodemberoerende activiteiten (waaronder begrepen het ankeren van vaartuigen), zijn wèl toegestaan voor een ieder. Doorvaart in het betrokken gebied is derhalve niet verboden.

Alternatieven

Het verbod op uitvoering van bodemberoerende activiteiten in het specifieke gebied betekent de facto een inperking van eventuele bodemberoerende activiteiten van enkele specifieke gebruikers van dit gebied. Meer specifiek: de garnalenvissers en de vissers zoals actief binnen het Wadvissers-gilde.

Zoals gesteld in artikel 1 van dit besluit wordt onder bodemberoering niet verstaan het verankeren van visserijmaterieel. De definitie van bodemberoerende activiteit laat het verankeren van vismaterieel zijnde een vast vistuig toe, omdat het hier een puntsgewijze penetratie van de bodem betreft in een zeer lage frequentie.

Monitoring

Teneinde de verwachte ontwikkeling te kunnen registreren zullen monitoringswerkzaamheden binnen het gebied uitgevoerd worden. Deze activiteiten zijn vrijgesteld van het verbod tot bodemberoering, mits voor zover noodzakelijk voor uitvoering van deze monitoring.

Externe werking

Bij de vergunningverlening voor voorgenomen vergunningplichtig geachte projecten, die (deels) plaats zouden moeten vinden in de nabijheid van het betreffende artikel 20-gebied, zal met deze aanwijzing rekening gehouden worden en kan onderhavige aanwijzing aanleiding vormen de gevraagde vergunning te weigeren.

Hydrografische kaart

De begrenzing van het betrokken gebied zal voor de eerste maal ook op de Hydrografische kaart nr. 1811 verschijnen in haar editie 2010 en opvolgende edities.

